

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA OFICIALA A EPISCOPIEI ARADULUI

Redacția și Administrația
ARAD, STR. EMINESCU 18

APARE DUMINECA
Redactor: Pr. Ilarion V. Felea

ABONAMENTE:
Pentru 1 an 300 Lei; 6 luni 150 Lei

Povara și nobleța unei misiuni

Când a împlinit venerabila vârstă de 70 ani, dl prof. univ. I. Simionescu, președintele Academiei Române, a făcut preoțimii noastre cadou un mănunchiu de gânduri alese, cuprinse într'o broșură cu titlul: „Scrisori către un preot“.

Fără să intre în discuția chestiunilor grele asupra credinței și a religiei, D-sa pleacă dela popor, și dela constatarea influenței bune pe care o poate exercita preotul asupra lui. Astfel, pune în discuție o serie de probleme de vădită actualitate și de necontestată însemnătate pastorală, socială și culturală.

Incepe cu „menirea preotului“. Ea este, spune dl prof. I. Simionescu, înainte de orice, „de ordin sufletesc“. Preotul e slujitorul Bisericii, apostolul cu o putere de sugestie excepțională asupra oamenilor.

— „Cuvântul său pătrunde mai lesne până 'n adâncul sufletului, căci în mintea creștinului reprezintă glasul lui Dumnezeu. În amvon ori în fața altarului preotul capătă aureola luminei cerești. Cele citite de el din Evanghelie sau rostite după Evanghelie pot doborî ori înălța, deșteaptă fiorii desmorțirii, sguđuie și pe cel mai indiferent“...

„Preotul prin însuși harul său, transfigurat în fața credinciosului, poate face să tremure coardele lăuntrice, ca prin bagheta unui magician. Efectele se pot vedea imediat. Capul se pleacă fără voie. Genunchii se îndoaie. O mână nevăzută te sguđuie“.

Preotul mângăie pe cei întristați. Sub patrafirul lui se fac adevărate minuni. E „păstorul norodului, ... îndrumătorul sufletelor, medicul celor rătăciți; transmîțătorul înțelepciunii veșnice, divine, mai accesibilă decât cea omenească“.

Misiunea lui e grea de împlinit, mai grea decât a învățătorului, pentru că în vreme ce învățătorul are de a face cu copii ușor de modelat, preotul „are de a face cu oameni maturi, mai rigizi“; cu oameni care nu sunt totdeauna încrezători, ci mai de grabă observatori, iscoditori, și neîncrezători. Totuși, dacă e sincer convins de menirea lui și stăpânit de o credință neșovăelnică, preotul rămâne respectat, că

doar e sluga Domnului, „slujitorul adevărat al mulțimii prin biserică“, având în sprijinul său „altarul, sfințenia locașului Mântuitorului...“

Pentru ca să-și îplinească „slujba bisericească“ în astfel de condiții încât ea să nu obosească, ci să placă și să sguđuie sufletul, unele prescurtări de ectenii sunt necesare, și mai e necesară cetirea rugăciunilor și a Evangheliei limpede, cu convingere și fără nicio grabă.

— „Vorba rostită în biserică, prin sfințenia locașului capătă o apăsare deosebită.

„Spusă răspicat și limpede, face să te cutremuri uneori; te purifică alteori, nu numai prin înțelesul ei dar și pentru rostirea ei înaintea altarului.

„Catapeteasma cu toți mucenicii care au pătimit pentru credință; icoana Mântuitorului ce evocă chinurile îndurate pentru mântuirea lumii; blânda făptură a Maicii Domnului ce radiază dragoste și iertare, nu rămân simple decoruri.

„In fața lor reculegerea cuprinde pe credincioși; liniștea de biserică mărește atenția, stărnind ecou în suflete“.

Astfel, „cuvântul“ preotului, rostit cu convingere, limpede și nu de mântuială, e fulger care brăzdează aerul, furtună care biciuie fața, putere care te scutură de piept spunându-ți: „Bagă în seamă“. Nu încape nicio îndoială că sfințenia altarului împrumută cuvintelor o putere deosebită. Tocmai de aceea, atât cuvintele, cât și gesturile și mișcările, trebuiesc îngrijite și atent studiate.

— „Am căutat să te conving că în parte slujba trebuie să aibă în ea ceva teatral, căci doar și teatrul câte odată devine biserică prin sentimentele ce le răscolește la public.

„Nu e teatru fondul, duhul, evlavia. Doamne ferește! Dar mișcările, gesturile, cuvintele trebuiesc căutate, cântărite, adaptate la scopul urmărit.

„Adecă ce? Ar săvârși un păcat neiertat dacă în ajunul sărbătorii ar învăța pe dascăl cum să citească Apostolul? E rușine ca preotul însuși să fa-

că în liniștea odăii o repetiție, citind Evanghelia, ca să bage'n samă la ceia ce trebuie să întoneze? Slavă Domnului! Profesorul își pregătește lecția; oratorii celebri rostesc discursurile, unii în fața oglindei spre a-și observa gesturile.

„Scopul e să captiveze sufletele, să sguđuie, să imprime vorbele. Preotul n'are aceeași sarcină, să prindă în mrejele înțelegerii cuvintele sfinte? A le bâlbâi, a le încurca nu e osteneală de geaba, deșteptând surăsul în loc să trezească lacrimile?”

Asemănarea serviciilor religioase „în parte” cu teatrul e cât se poate de potrivită și necesară, nu numai pentru motivul că în începuturile lui teatrul a fost religios, ci mai ales din motivul că trebuie să ferim serviciile divine de orice mișcări, gesturi sau scene, care ar putea să le compromită solemnitatea și demnitatea. Ne gândim de pildă: ce ar fi dacă în momentul unei scene serioase, ar apare pe scenă un om de serviciu, sau un actor fără rol, sau dacă înșiși actorii ar apare într'un rol serios nesperios sau și-ar greși rolul? De bună seamă că astfel de scene, sau altele asemănătoare, nu sunt admise nici în teatru, nici în biserică (deși se întâmplă).

O atenție deosebită se cuvine să dea preotul predicii. Aci e dator să împletească învățăturile Evangheliei cu viața de toate zilele, să vorbească pe înțelesul poporului, să facă din biserică școala mulțimii. Vorbele lui rostite de pe amvon să mângăie pe cei buni, să îndrume pe cei rătăciți și să mustre pe cei păcătoși, în fiecare Duminecă. Iar când nu poate predica regulat, să citească din Cazanie, în care poporul ascultă „glasul apostolilor și al mucenicilor”. În satul în care preotul e pătruns de menirea lui sfântă, „sectanții nu-și arată coarnele”.

Un rol deosebit de greu și tot așa de însemnat are preotul în scaunul mărturisirii, în rolul său de judecător, iertător și îndrumător.

— „Câtă înțelepciune nu se cere preotului; câtă bunătate nu i se impune; câtă pătrundere a sufletului omenesc, ca din durerile mărturisite să lămuirească și să aline rana de leucit.

„El poate doborî dar și înălța; poate încrâncena dar și să deștepte în mintea celui pocăit zarea luminoasă a sușului către adevărata menire de om”.

Raporturile dintre preot și învățător, trebuie să fie cele de colaborare și solidaritate. Controversele „n'au ce căuta în viața unui sat”. Școala și biserică „trebuie să-și unească sforțările în comun, pentru binele sătenilor și al poporului”.

În chestiunile medicale, gospodărești și culturale, preotul e chemat să fie un îndrumător efectiv, pentru a „înălțura amorțirea periculoasă ce zăbovește în mediul rural”. Are în fața lui un câmp larg „de activitate sinceră, de jertfă netrâmbițată adusă binei obștesc”. Mai ales atunci când suferințele și necazurile învăluie casele oamenilor. Atunci „e iadul pe

pământ”, dacă nu intervine preotul să mângăie și să lecue. Atunci preotul e singura nădejde a oamenilor, „trimesul lui Dumnezeu”.

— „El e cel ce poate lecu sbuciumul sufletesc, mai usturător adesea decât rănila trupești, mai răspândite decât molimele cele mai obișnuite.

„El e acela care mai mult decât legile și ordonanțele cele mai strașnice, poate îndrepta pe cel șovăelnic și slab din drumul pierzaniilor.

„El are puterea cuvântului din amvon, întărit prin sfințenia locului; el stăpânește convingerea sufletului blând dar stăruitor, mai pătrunzător prin misiunea sa sfântă.

„El e medicul sufletesc; el îndrumătorul moral; el poate înălța pe cel ce se târește în mocirla degradatoare către zările senine și binefăcătoare ale luminei înviorătoare”.

Dar pentru a împlini o misiune atât de înaltă, — la care se adaugă prestigiul tradiției, al odăjdiilor și al altarului, — se cere „o sinceră și cutezătoare examinare de sine” înainte de hirotonie. I. Creangă, dacă a simțit că „nu calcă a popă”, a desbrăcat anterior și s'a făcut dascăl. Cine se hotărăște pentru preoție, „înaintea activității sale nu poate avea de cât icoana Mântuitorului”.

Numai așa devine un adevărat misionar. Altfel nu folosește nimănui și „se înșală pe sine, înșelând pe Dumnezeu”.

*

De multă vreme nu s'au scris cuvinte atât de frumoase și înțelepte despre slujba preoției, cum a cuprins în *scrisorile* Dsale către preoți dl prof. I. Simionescu. Am reprodus aci părți și idei alese din ele, pentru a ajunge cât mai repede la destinație. Dar mai bine face cine le citește în întregime cu atenție, cine le meditează cu toată serioșitatea și mai ales cine le urmează sfaturile prețioase și îndemnurile atât de luminoase.

Războiul și credința

Sunt momente în viața omului care apasă mai greu pe umerii lui, făcându-l să reflecteze mai intens asupra rosturilor lui și mai ales asupra destinului ce i-a hărăzit Dumnezeu. Atunci își simte micimea, în toată neputința ei, își vede puțină însemnătate de care dispune. Asemenea momente sunt și cele de azi, când spectrul hidos al războiului amenință, ca un monstru apocaliptic, viața, patria și avutul popoarelor. În fața lui sufletul tresare, iar trupul se cutremură din toate încheieturile lui. Masca minciunii e smulsă de pe fața omului și realitatea crudă se arată. Pe unde a trecut acest torent de nimicire, care e războiul, s'a văzut până unde pot fi împinse puterile egoistice ale lumii, când credința nu este ancorată în acea putere diriguitoare și ordonatoare a

lumii și a universului: Dumnezeu, care ține și conduce, spre scopuri necunoscute de noi, destinul popoarelor.

Sunt momente cruciale de destin când se deslănțuiesc aceste cataclisme îngrozitoare. Iar rezonanța urmărilor lor atât de funeste pătrunde în toate compartimentele vieții. Așa, de când a început acest război, s'a putut vedea că gheața inimilor aproape pretutindeni s'a topit ca'n vâlvătaia unor flăcări mistuitoare și izvoarele lacrimilor s'au desfundat; genunchi cari altă dată n'au știut să tremure și să se plece pe lespezi de altare, azi fără voie se pleacă; mâini care mai înainte n'au știut ce e semnul crucii, azi se împreună instinctiv în semn de rugăciune.

Războiul, ori cum ar fi privit, ajunge a fi considerat ca un flagel care aduce mari dezastre și refaceri materiale și spirituale în lume. Proporțiile lui sunt atât de uriașe încât mintea nu-i capabilă să le cuprindă, iar condeii să le scrie. Nu se știe când își va găsi sfârșitul acest războiu, dar e cert că odată tot se va sfârși. Urmările lui privite în aceeași lumină a mărimii lui, vor fi deasemeni uriașe. Alături de urmările de ordin economic-financiar, fără îndoială va avea și urmări de natură spirituală, mai ales că se poartă între două concepții de viață deosebite. Europa întreagă va trebui să între într'o purificare sufletească de regenerare morală, care va trebui să-i străbată toate unghiurile dela un capăt la altul. Deasemenea și credința își va primi primatul ei în viața religioasă a individului și a popoarelor, căci a fost în deajuns huiduită, umilită și disprețuită, fie prin indiferentism sau indolență, fie prin materialism cras sau ateism revoltător.

După uriașa zguduire mondială de azi, care face să se cutremure din temelii tot ce au zidit și au pus laolaltă de veacuri mâinile și mințile omenesți, este o imposibilitate să nu se renască din nou lumea, ca „din apă și din duh“. Sufletul însuși o pretinde cu o neostoită dorință, după hărțuierile lui cu atâția dușmani ai zilei. În speranța aceasta ni se întăresc și gândurile care năpădesc aproape în mințile tuturor, precum și credința care se sălășluiește cu mai multă putere în inimi, chiar și la cei care o disprețuiau, crezându-se înțelepți.

Astăzi, cine nu-și curăță conștiința de rugina îndoelii și a tuturor negațiunilor, când vede că lumea suferă, plânge, sângerează? Pentru noi a fost deajuns numai când am văzut pe soldații noștri, pregătiți cu toate cele necesare, plecând pe câmpul de bătaie. Cu cât elan și, mai mult, cu câtă credință în suflet mergeau spre hotare. Mergeau să apere credința neamului în Dumnezeu și în destinul lui, pentru care au albit oasele strămoșilor pe munți, în văi și pe câmpiile acestui pământ frământat cu sânge de „eroi legendari“. Mulți au murit pe acolo, dându-și din plin tributul lor de sânge: viața, și pecet-

luind astfel nădejdiile în viitorul neamului. Iar care s'au reîntors poartă la sine cărți de rugăciuni și se pot vedea la ei pe piept mici cruciulițe, semn al unei credințe mai tari și mereu vii. Dar și din scrisorile trimise celor de pe front precum și din răspunsurile lor către cei de acasă se pot ceti cuvintele credinții, care denotă că inimile tuturor — mustesc de pătura rugăciunii în ajutorul și bunătatea lui Dumnezeu, care nu va lăsa nici în aceste vremuri atât de grele nădejdiile unui popor, adânc credincios, neîmplinite. Așa că la cei care până acum nu o aveau, credința începe să mijască, clădindu-se din temelii, iar la cei care o aveau, dar nu o puneau în legătură cu cerul, acum s'a legat strâns. Dealtfel în suferință se purifică și se înalță sufletul spre zările de azur ale veșniciei.

Dar am experimentat și faptul cum acest popor — mereu adânc încercat — a suportat jertfele sale, rugându-se. Bisericile, începând dela cea mai umilă, ascunsă după o culme de deal, până la falnicele catedrale de orașe, sunt mai pline de credincioși. Se roagă mai cu sârg: pentru un fecior, frate, tată, nepot sau altă rudă pe front, pentru biruință și pentru pace.

Când vedem toate acestea ajungem la convingerea că e o nespus de mare mângăere atunci când lumea mai intens se interesează să cunoască patria eternă, atunci când patria pământeană e incendiată de toate părțile. Căci ne întrebăm: a munci numai zilnic oare nu-i chin și binele nu-i nebulie, dacă omul n'are credință?

Dar oare unde am ajunge dacă nu ne-am ști nici ruga?!

În fața atâtor cadavre care acoperă câmpurile de luptă, cine oare nu se cutremură și cine mai poate fi ateu când vede atâta moarte? Mai ales când toți doresc viața. Chiar și muribundul cu mâinile încrucișate și cu ochii împăengeniți cerșeste un strop de viață. Și el moare rugându-se. Ori toate aceste nu ne vorbesc, în limba lor, despre credință?

Provedința divină, care poartă grija acestei lumi, toate le îndreaptă cu înțelepciunea Sa. De aceea și din aceste nemai pomenite încleștări umane, trebuie să cetim marile prefaceri în sufletul omenirii. Fiecare veac a avut o misiune specială de îndeplinit. Veacului acestuia, — după sbuciumul prin care trece — nu-i rămâne decât o singură misiune: de cultivare a moralității. Simțul moral trebuie să primească o notă de fortificare, căci a avut prea mult de suferit. Dar la acesta se cere mai întâi și în chip necesar cultivarea izvorului din care se adapă simțul moral: credința, fiindcă „fără de credință nu este cu putință a plăcea lui Dumnezeu“.

Diacon Alexandru Budai.

Preotul la nuntă

La intrarea mea în compartiment, discuția ce avusese loc între un frate mai în vârstă și un civil tânăr, cu pronunțată alătură de pedagog și reformator, era pe sfârșite.

Se trăgeau doar concluziile și se formula această povață de către cel ce se credea biruitor: „Nu, nu părinte, preotul n'are ce să caute la nuntă. Să facă cununia religioasă și-atâta tot“.

Cum era natural și cum povața lui mă atingea și pe mine, am intrat în discuție. Și asta am făcut-o pe deoparte pentru ca să aflu punctul de plecare a fiecăruia în această chestiune, iar pe de alta, pentru ca să cunosc mai de aproape și mai bine pe cel ce așa de puțin era indicat ca să ne critice și să ne sfătuiască.

Dintr'una într'alta, am înțeles că respectivul civil este un dușman al tagmei noastre preoțești și un critic, răutăcios, al tuturor acelor fețe bisericesti care „n'ar trebui să mai între în sfântul altar“, precum se exprimă el. Discuția începuse de la îndrăznețele lui afirmații, că: preoții de azi nu-și fac datoria cum trebuie, că n'au purtarea celor din trecut, că mulți se țin de afaceri și comerț, ba ce-i mai mult mulți se duc la nunți și... dansează.

Cu destule dovezi, cu indicare de persoane chiar, dar mai ales cu multă răutate, împreună călătorul meu îmi trecea pe dinainte numele acelor fețe bisericesti cari într'adevăr nu ușor se pot sustrage de sub unele din aceste acuzații. Faptul însă pentru care ne critica mai tare și ceea ce îl scandaliza mai mult, era participarea preotului la nuntă și îndrăzneala lui, de-a dansa acolo.

N'aș putea reda aci tot ceea ce s'a disputat și nici toată apărarea mea. Imi amintesc că referitor la participarea noastră la nuntă i-am spus următoarele:

„Participarea în sine, a preotului la nuntă nu constituie un păcat și nici o piatră de sminteală pentru nimeni. Evanghelia citită la cununia religioasă ni-L înfățișează pe Mântuitorul că participând împreună cu ucenicii și Muma Sa, la nunta din Cana Galileii, unde El săvârșește prima minune — prefacerea apei în vin — Mântuitorul a consfințit căsătoria ca taină și a ridicat importanța familiei ca o puternică temelie pe care să se razime toată societatea, sfîntînd legătura dintre bărbat și femeie prin chiar prezența Lui la prima nuntă din creștinism.

El, a primit „chemarea“ la nuntă și prezența Lui n'a stricat dispoziția nuntașilor. Din contră amărit-o, căci ori unde a apărut El, acolo în totdeauna a crescut bucuria și dispoziția. Preotul, păstorul sufletesc al tuturor, are drumul trasat și poate urma pilda Mântuitorului în această privință. Și el, ca și Mântuitorul, are datoria să ducă bucurie și binecuvântare în tot locul. Și el, ca și Mântuitorul, e chemat

la nuntă și nu poate să refuze, mai cu seamă că-i chemat de cele mai multe ori în cele mai bune și mai evlavioase familii. Un lucru însă i-se cere: să se comporte în așa fel încât să nu se înjosească pe sine și tagma din care face parte. Senin și vesel să se arate, dar totuși cu demnitate și cu multă stăpânire de sine. Nici nu cred ca să fie vreun preot care să se uite de sine în așa fel încât să danseze și să descante la astfel de ocazii, cum spui dumneata domnule dragă“.

Frate cititorule! Nu scriu nici de dragul scrisului, nici de cel al reclamei, precum nici pentru gădilirea vreunei ambiții.

• Vorbesc dela inimă la inimă. Lumea ne critică mult. Mai mult poate azi ca oricând. Ispitele ne coșleşc în tot locul. Ori unde ne-am găsi, privirile tuturor sunt îndreptate spre noi și numai spre noi, iar urechile lor, aplecate spre șoaptele noastre. Nimeni nu-i mai examinat în viață ca noi preoții. Nu ne-am putut sustrage invitației de-a ne duce la nuntă și ne-am dus. Rău n'am făcut. Din contră am făcut bine, dacă fiind acolo am reușit prin purtare și atitudine ca să schimbăm tonul plin de frivolitate și păcate al nunții, în cel al bucuriei cerut de eveniment. Să nu uităm că ispitele noastre au multe forme și că cel ce ne-a chemat la astfel de ocazii, ne cere dacă nu să dansăm, atunci cel puțin să cântăm — ca lumea să se simtă bine și el să fie mulțumit. — Insistențele sunt atât de mari și din atâtea părți, încât trebuie să luăm o hotărâre. Recunoaștem că ni-s'a întâmplat multora așa ceva. Ușită de scăpare însă, fără compromis și supărare tot avem, căci pentru a nu strica bucuria, ori vom cânta „troparul dela masa celui ce se ospătează“, ori o cântare națională care nu scandalizează, ori în cel mai strămtorat caz, dar fără a ne trăda, vom părăsi petrecerea.

Mai mult nimic, ca să nu fim criticați.

Pr. Aurel Goia

Harul

Omul drept e ca și un cristal. Un cristal curat pe dinlăuntru, care însă nu-și are curățenia și străvezimea dela sine. Vede ce se întâmplă cu el; se simte dus și călăuzit, se învoiește și sprijinește chiar această călăuzire, dar nu numai cu dela sine putere și hotărâre. Intocmai ca și compozitorul inspirat, ca și poetul, țărătorul ori dansatorul purtat de ritm, omul drept își dă seama de lucrarea pe care o săvârșește în el „muza“. Și libertatea acțiunii nu-i deloc turburată prin aceasta; fiindcă înrăurirea nu vine din afară: vine din Lăuntru dumnezeesc care îl creează într'una și-i face mai intim eul omeneș; după versul poetului: „E ceva în mine, care-i mai mult decât mine“.

Lauzi pe cel drept și-l grăiești de bine pe cel sfânt; dar în fața lor nu te crezi numai în fața omului. În mijlocul cristalului, întrevezi flacăra lăuntrică.

Fiecare ne dăm seama că faptele bune și chiar cele de rând nu sunt cu totul numai ale noastre. Tot așa nici gândurile; năzuințele. Nu numai departe, decât ceea ce scriu aci: orice-aș cugeta și-aș face, mâne nu mă mai recunosc. Cum s'a făcut? Eu ori un altul? Idealul ar fi ca un Altul; sfânt, pe care-l chemi cu frică n'rajutor. Așa dar, ar fi vorba de-o Realitate primordială, care însuflețește și ne poartă persoana autentică și lucrătoare: harul.

Harul e Dumnezeu stând înaintea sufletului și cerând să între; e Dumnezeu din suflet gata de-a propăși și a îndumnezeli toate formele de viață; e Dumnezeu care leagă sufletul de aproapele, care ne duce pe toți consimțitori și într-o lucrători la viața de veci.

În faptul acesta e un obiect nemărginit de speranță, după cum e și unul de frică. „Harul cerului respins, deschide drum trănietului“ scrie Corneille. Ba mai mult: face nefolositor, tot ceea ce pretinde a se realiza fără har. „Dumnezeu nu ia în seamă ceea ce ai făcut fără el“. (Tauler).

Starea aceasta însă nu trebuie să ne desnădăjduiască. Ne putem pierde nădejdea în noi; în Dumnezeu însă să crească. Fiindcă cel ce nu-și pierde nădejdea în sineși, are foarte multe motive de-a desnădăjdui. Așa e sănătos creștinul; dacă are în el un Duh mai tare decât slăbiciunea sa, care e în stare să îndemne totul, fiindcă el și creează totul.

O băsică de săpun din atmosferă e apăsată de-o greutate covârșitoare; și totuși e ușoară și jucăușă, fiindcă în lăuntrul ei deasemenea e aceeași atmosferă grea și apăsătoare. Tot așa-i și sufletul în care sălășluiește Dumnezeu. Se simte ușor și liber în mijlocul întâmplărilor și-a încercărilor cari deasemenea vin dela Dumnezeu. După cum balonul de săpun se face mare suflând în el, tot așa și sufletul crește sub suflul harului, în ciuda a tot ceea ce îngăduie Dumnezeu să-l apese și să-l încerce.

În îngăduința aceasta, în prilejurile acestea cari adesea ne slujesc dar ne pot și pierde, e o taină știută numai de Dumnezeu. Și e necesar să-l înțelegem pe Dumnezeu? Să ne cunoască El; să ne lăsăm lucrăți de El și e de ajuns. Adesea, aceasta nu va fi pe placul nostru; dar totdeauna ne va fi spre folos. „Iubirea care ne urmărește, poate să ne plictisească; dar îi suntem recunoscători fiindcă e iubire“.

Dumnezeu sprijinește în noi propriile lui lovituri. Așa după cum pedepsindu-ți fiul drag, cauți să-l faci să înțeleagă că a fost necesar și spre folosul lui să-l pedepsești. Asprelor imbolduri providențiale le răspund făgăduințele cele mai înalte ale vieții.

Să nu întâmpinăm dar harul cu mirare ori cu fața încruntată. Să-l primim cu încredere și cu recunoștință. Chiar dacă ne-ar veni și sub haina încercărilor.

Pr. Gh. Perva.

Despre ce să predicăm?

În Duminica a 22-a după Rusalii (31 Octomvrie), tema: **Bogatul și săracul.**

Ceeace uimește pe orice străin ce vine în Londra este faptul, că tocmai lângă cartierul luxos al bogătașilor se află și cartierul mizer al lucrătorilor sărmani. Acest contrast izbitor, această așezare curioasă a belșugului și a lipsei

crâncene lângăolaltă, mi se pare, cu toată realitatea ei severă, mai mult un simbol: E bogăția și sărăcia, care se găsește pe această lume pretutindeni față în față.

Și Mântuitorul Hristos i-a pus față în față pe bogat și pe sărac, în parabola despre bogatul nemilostiv și săracul Lazar. Iar din această confruntare a bogatului cu săracul în viața de aci și în cea viitoare, ne lasă ca să scoatem învățătura duminicii de azi.

Bogăția și sărăcia sunt realități aspre ce provin din firea omului, din proprietățile cu care este înzestrat fiecare și din alte împrejurări ale vieții. Chiar dacă bunurile pământului s'ar împărți în mod egal la toți oamenii, totuși în cele din urmă se va ajunge iarăși la starea de unde am pornit. Intotdeauna au fost și vor fi bogăți și săraci. Precum stă lumina împreună cu umbra, păcatul cu virtutea, viața cu moartea, ca un destin neschimbat stăruie în lume și acest contrast: bogăția și sărăcia. Pe o baricadă stă bogatul îmbrăcat în porfiră și vison, îmbuibat în mâncări și preocupat de întinsele sale afaceri; — pe cialaltă stă proletarul flămând și rupt, mereu preocupat de grija zilei de mâne. Între ei — prăpastia urei.

Orice om de omenie ar vrea să arunce o punte luminoasă peste această prăpastie întunecată. Și anume în două feluri s'a căutat să se netezească acest contrast. Zice Proverbul lui Solomon: „Bogatul și săracul se întâlnesc unul cu altul, dar celce i-a făcut este Domnul“ (Pilde 22, 2). Bogatul și săracul se întâlnesc. Satan ar vrea ca ei cu ură să se întâlnească și să se apropie unul de altul cu vărsare de sânge, prin răsturnări sociale, cum s'a întâmplat în Rusia și în Spania nu demult...

Bogatul și săracul se întâlnesc. Dumnezeu vrea, însă, ca ei să se întâlnească în duhul dragostei creștine. Dumnezeu vrea să rezolve acest contrast între bogăție și sărăcie prin iubire manifestată în milostenie din partea bogatului, și prin recunoștință din partea săracului. Am mai amintit despre milostenie, dar numai în înțelesul cum trebuie făcută. De data aceasta milostenia, fiind o dovadă a iubirii, are de scop să apropie prin acest sentiment nobil pe sărac și pe bogat întreolaltă.

Dar, în cazul de față, această milostenie din partea bogatului nu va consta doar niște firimituri ca și acelea care cădeau dela masa bogatului din evanghelia de azi, de care dorea să se sature săracul Lazar. Ci este vorba de-o milostenie, o caritate organizată ca și aceea de pe vremea apostolilor, când „inima și sufletul multămii celor ce au

crezut erau una" (Fapte 4, 32). În sânul primelor comunități creștine Dumnezeu a făcut să se întâlnească bogatul cu săracul, și le-a contopit cele două inimi într'una singură, prin căldura iubirii deaproapelui. Pe acea vreme „nu era nimenea lipsit”, tocmai pentru că inima și sufletul lor s'au întâlnit, dar așa cum a vrut Dumnezeu: prin iubire. Nimeni nu-i silea să dea, însă toți împărteau frățeste între ei, precum organele dintr'un corp își distribuie hrana între ele. Precum Izraelitenilor mana în pustie, așa și creștinilor celor dintâiu, mâncarea și toate cele de trebuință, n'au prisosit celor ce au adunat mai mult, dar s'a ajuns și celor ce au luat mai puțin (Exod 16, 18). Așa ar trebui și azi să fie: Bogatului nu i-a prisosit, iar săracului i s'a ajuns.

Și astăzi bogatul și săracul se întâlnesc. Cum să fie această întâlnire a lor? Mântuitorul o vrea să fie plină de iubire frățescă și plină de înțelegere creștinească. Bogăția și sărăcia: doar niște încercări pe care Dumnezeu ni le-a rânduit. Pe amândoi, și pe bogat și pe sărac, Domnul i-a făcut. Dar i-a făcut unul pentru altul. Și anume: „Săracul e prilej de mântuire pentru cel bogat, iar bogatul mijloc de susținere pentru cel sărac, potrivit chemării date lui de Dumnezeu. Amândoi se sprijină reciproc, precum ulmul susține vița de vie spre a da rod din belșug” (Șerban Ionescu: *Morala ortodoxă*). Ori în ce alt chip ar fi întrebuințată bogăția, ea duce, precum am văzut, la subjugarea omului. Rău întrebuințată se poate asemăna cu un șarpe, pe care dacă l lași să se lipească de tine, te subjugă și te pierde. Acesta să fie oare rostul bogăției? Să îți legi inima de-o bucată de fărână, de-o fărâmă de aur?

Sf. Carte ne spune despre Avram, că avea turme și avuții multe și pământ cât vedea cu ochii (Fac. 13, 14-15). Și totuș când a murit nu s'a ales decât cu locul mormântului, pe care însă a trebuit să și-l cumpere.

Această întâmplare ne grăește destul de elocvent că bogățiile pământești nu sunt ale noastre, pentru că nu le putem duce cu noi în viața de dincolo de mormânt. Adevărata bogăție e în sufletul nostru (Climent Alexandrinul). Căci pe aceasta o putem duce cu noi și dincolo. Și această bogăție o câștigăm prin milostenie. Comori nepieritoare își adună cel ce caută a se îmbogăți în Dumnezeu (Mt. 6, 20; Lc. 12, 21).

Iată de ce pune Hristos Domnul sărăcia și bogăția față în față: pentru că voește ca peste prăpastia dintre ele să arunce puntea iubirei omului pentru semenul său. Dar Hristos, punându-i față în față, vrea ca bogatul și săracul să se obișnuiască cu gândul că sunt deaproape unul al-

tia și trebuie să se iubească. Iubirea se dovedește prin milostenie. Am văzut cum trebuie făcută. Rămâne s'o și facem! „Haide dar! Intrebuințează bine bogăția! Fii dărnice cu cei lipsiți! Fă să se zică și de tine: „A risipit a dat săracilor, dreptatea lui rămâne în veac”. (Ps 111, 9). Nu aștepta foametea, lipsa de grâu, ca deschizi hambarele! „Cel ce scumpește grâul este blestemat de popor” (Prov. 11, 26). Nu aștepta foamea ca să aduni aur, nici lipsa obștească pentru ca să te îmbogățești mai mult. Nu fii speculantul nevoilor omenesti. Nu face mânia lui Dumnezeu prilej să câștigi bani mulți. Nu sgândări rănile celor bătuti cu biciul! Tu vezi numai aurul, iar la fratele tău nu te gândești” (sf. Vasilie cel Mare). Prin aceasta tu adâncești prăpastia între tine și el. „Săracul” este acum, în preajma iernei, precum zice sf. Vasilie cel Mare, chiar Hristos Domnul nostru, care fiind bogat, ca Fiul al lui Dumnezeu, a sărăcit pentru noi, făcându-se om. Peste prăpastia urei dintre clasele sociale pe care tu o adâncești prin pofta de câștig urât, prin mâna săracului, însuși Hristos îți întinde mâna. Prinde-i-o cu dragoste... Iar odată cu banul dăruit, să dăruim și o parte din sufletul nostru. Căci așa zice Domnul: „Imparte-ți pâinea cu cel flămând... și slava Domnului te va însoți” (Isa. 58, 7-8). B.

Informațiuni

D-NA MARIA MAREȘAL ANTONESCU LA ARAD. În 24 Octomvrie 1943, orașul Arad, îmbracă haină de sărbătoare, pentru a primi, așa cum se cuvine pe o „alea” Doamnă, pe D-na Maria Mareșal Antonescu, soția Conducătorului.

Doamna Maria Mareșal Antonescu vine la Arad ca să onoreze cu prezența Domniei-Sale inaugurarea a patru căminuri, cari vor adăposti și ajutora: copii, mame și munitori nevoiași.

În timp ce la Moscova miniștri de externe ai Angliei, Statelor-Unite și Rusiei se întrunesc pentru a pune la cale noi distrugerii ale operelor ridicate de civilizația creștină; pentru a pune la cale noi devastări, cum și intensificarea uciderii populației civile prin bombardamente teroriste, care îngroapă sub dărâmături copii ne înovați etc. — în orașul Arad, soția Conducătorului Statului inaugurează noi loca-luri de adăpost pentru fiii Neamului nostru.

În timp ce la Moscova se discută chestiuni de războiu, în Catedrala ortodoxă din Arad, la Sf. Liturghie se înalță rugăciuni fierbinți „pentru pacea a toată lumea” și pentru sănă-

tatea Doamnei Maria Mareșal Antonescu, ca Dumnezeu s'o ajute în operele ei de binefacere pentru Neamul nostru.

Privind operele înfăptuite de Consiliul de Patronaj de sub conducerea D-nei Maria Mareșal Antonescu acum în timp de războiu, ne întrebăm: Cât s'ar fi înfăptuit în timp de pace?

Dumnezeu a dat Conducătorului Statului o soție demnă de el și de Neamul nostru.

Acum când în lume au intrat mulți amăgitori cari nu mărturisesc pe Iisus Hristos, care a venit în trup (2 Ioan 7), acum când în răsărit Antihrist, îmbrăcat în haina îngerului de lumină, pune la cale noi asasinat, noi distrugerii, ați venit la noi „aleasă Doamnă“ (2 Ioan 1) ca să ne dovedeți dragostea de Neam și prin aceasta dragostea de Dumnezeu.

Dumnezeu să Vă binecuvinteze lucrările și vă zicem: „Bine ați venit la noi!“

* Ioan Ungureanu

INSTITUTUL SURORILOR DE OCROTIRE din Cluj, aproape de 2 ani își continuă la Arad cursurile pregătitoare pentru formarea personalului tehnic necesar pentru îndrumarea și educația igienică a poporului nostru, pentru încurajarea natalității, și pentru alte probleme de ordin social și sanitar care se întâlnesc în familie cu ocazia vizitelor la domiciliu. În ultimul timp însă s'a făcut o experiență tristă, căci cu toată propaganda făcută, tinerele fete n'au înțeles rostul acestei cariere, atât de apropiată de sufletul unei femei, și astfel nu s'au prezentat la școală decât într'un număr prea mic.

Institutul face un apel călduros către P. C. Preoți, ca să atragă atenția tinerelor intelectuale și să le arate cât de nobilă și utilă este această carieră. Totodată sunt rugați să le comunice să se prezinte fără întârziere la această școală pentru a se înscrie. Dacă au aptitudini și sunt elemente bune și serioase, în mod excepțional anul acesta vor fi admise și cu 4 clase secundare. S'a constatat că în ținutul Aradului, Instituția Surorilor de Ocrotire se confundă greșit cu aceea a infirmierelor și moașelor. Ministerul Sănătății dă Școlii tot sprijinul și este mult preocupat de utilitatea acestui personal tehnic. În ultima ședință a Consiliului Sanitar Superior s'a aprobat surorilor de ocrotire e leafă mult mai mare decât cea prezentă (7200 lei), precum și prime de reședință de câte 10.000 lei lunar pentru mediul rural și câte 5000 lei pentru mediul urban, sporul legal și 50% reducere pe C. F. R.

Condițiile de primire în Institut sunt următoarele:

Durata cursurilor este de trei ani. Toate elevele admise în Institut sunt bursiere de Stat (casă, masă, luminat, încălzit gratuit) și sunt obligate să locuiască în cămin.

Cererele de înscriere timbrate legal se adresează Direcțiunii Institutului Surorilor de Ocrotire din Arad, Str. Brătianu Nr. 15 și vor fi însoțite de următoarele acte: 1. Extras de naștere, 2. Certificat de naționalitate, 3. Certificat de studii, 4. Certificat de moralitate eliberat de primăria comunei de origine și purtând viza preotului paroh respectiv, 5. Certificat de sănătate, eliberat de un medic oficial, 6. Consimțământul scris al părinților sau tutorilor legali, pentru candidatele minore.

Direcțiunea școlii supune pe candidate la un examen de admitere, constând din o probă scrisă și una orală.

Elevele admise vor purta în cursul anilor școlari, la cursuri și alte stagii practice, uniforma reglementară, care se confecționează la Institut.

Elevele sunt obligate să suporte cheltuielile pentru uniforme, halate, cari sunt proporțional cu scumpețea actuală. Suma va putea fi depusă de elevă în două rate: la intrarea în școală și după 3 luni.

Elevele vor plăti o taxă de înscriere în fiecare an școlar de 1500 lei. Cheltuielile mărunte și rechizitele școlare privesc pe eleve.

Fiecare elevă va aduce cu sine rufăria de corp necesară pentru a se putea schimba de două ori pe săptămână, precum și obiectele de toaletă necesare. Așternut de pat cu saltele, pături și rufe de pat primesc dela Institut. Elevele trebuie să aducă numai o pernă în mărime de 65 cm. lungime și 40 cm. lățime.

Vor mai aduce: 4 șervete de masă, 2 farfurii (întinsă și de desert), 6 prosoape, 2 cearceafuri de baie, 4 ștergere de vase, 2 cârpe de praf, 2 perechi pantofi maron cu tocuri joase, șoșoni, galoș, 1 capod de flanelă, 1 jerseu bleumarin, 1 bască bleumarin, 1 umbrelă, 1 stilou. Paltonul de iarnă și pardesiul să fie de preferință de culoare bleumarin.

Absolventele Institutului Surorilor de Ocrotire, după absolvire sunt numite imediat în posturi și se bucură de toate drepturile funcționarilor publici. (Dir.)

Școala de Duminică

44. Program pentru Dum. 31 Oct. 1943.

1. *Rugăciune*: Tatăl nostru...
2. *Cântare comună*: Mărire. Binecuvintează suflete al meu...
- 3-4. *Cetirea Evangheliei* (Luca 16, 19-31) și *Apostolului* (Galateni 6, 11-18) zilei, cu tâlcuire.
5. *Cântare comună*: De Tine se bucură. (70 Cânt. rel. p. 121).
6. *Cetire din V. T.*: Porunca III. dz. (Calea Mântuirii Nr. 9. dia 2 Aug. 1942).
7. *Povește morale*: Despre mânie și prietenie. (Pildele lui Solomon c. 27).
8. *Intercalații*: (Poezii rel. etc).
9. *Cântare comună*: Sfânt e Domnul Savaot. (Dela Liturghie).
10. *Rugăciune*: Doamne, nu cu mânia Ta... (Liturghier pg. 171, la Lit. în. sf.)

A.

Nr. 4331/1943.

Dojană arhierească.

Ioan Miclăuș din Voivodeni a înaintat la Sfânta Episcopie din Arad o reclamațiune împotriva preotului Traian Vraciu din Aldești, înregistrată sub Nr. 4088/1943, în care aduce acuzațiuni grave numelui preot. Tot această reclamațiune a înaintat-o și Sf. Patriarhii din București.

Cercetând Noi temeinicia acestor acuzațiuni, am constatat că sunt neîntemeiate. Pentru acest fapt aplicăm și dăm acuzatorului nedrept Ioan Miclăuș din Voivodeni dojană arhierească publică.

Arad, la 11 Octombrie 1943.

† Andrei
Episcop.

Traian Cibian
cons., ref. eparhial.

Nr. 4394/1943.

Comunicate

Disponem ca în ziua de 26 Octombrie a. c., Sf. Dumitru, să se poarte un tas în favorul fondului „Sf. Mir”. Sumele incurse se vor înainta oficiilor protopopești, până la data de 1 Noembrie 1943. P. C. Protopresbiteri vor înainta sumele incurse cu tablou, Eforiei Bisericii Ort. Rom., în str. Maria Rosetti Nr. 63, București III, până la data de 15 Noembrie 1943.

Având în vedere costul ridicat al aromatorilor necesare la pregătirea Sf. Mir, precum și faptul că e necesară pregătirea unei cantități mai mari de Sf. Mir, cerut de opera de reîncreștinare din Transnistria, C. Păr. Preoții sunt invitați a îndemna credincioșii a contribui cu darul lor la fondul „Sf. Mir”.

Arad, la 16 Octombrie 1943.

ss. † Andrei
Episcop.

ss. Traian Cibian
consilier, ref. eparhial.

Nr. 4319/1943.

P. C. Preoții sunt invitați să ia act despre cele cuprinse în adresa Consiliului Central Bisericesc Nr. 5088, anume:

„Sf. Patriarhie, în urma corespondenței avute cu Ministerul Culturii Naționale, pe de o parte, și Ministerul Afacerilor Interne, pe de alta, în chestia terenurilor bisericesti, cerute în unele părți pentru a se sădi pe ele de școli „Dumbrava Eroilor”, a căpătat răspunsul în sensul că dispozițiile autorităților de Stat în această chestiune nu vizează sesiunile parohiale.

Difuzându-se în Eparhie cele de mai sus, se va insista asupra faptului că terenurile bisericesti au un caracter patrimonial și o destinație precisă, ele constituind în general baza susținerii nevoilor materiale ale clerului și în tot cazul nu pot fi înstreinate decât în condițiunile stipulate în art. 3 al Regulamentului special publicat în Monitorul Oficial Nr. 15 din 20 Ianuarie 1930”.

Arad, din ședința Consiliului Eparhial dela 15 Octombrie 1943.

† Andrei
Episcop.

Prot. Caius Turicu
cons. ref. eparhial.

Nr. 4136/1943.

Concurse.

I.

Se publică concurs din oficiu, cu termen de 15 zile, pentru îndeplinirea prin numire a parohiei vacante misionară Sântleani-Livada, protopopiatul Arad.

Venite:

1. Salarul dela Stat.
 2. Stolele legale.
 3. Ajutor lunar dela Consiliul Eparhial.
- Parohia este de clasa treia.

II.

Se publică concurs din oficiu, cu termen de 15 zile, pentru îndeplinirea prin numire a parohiei de clasa doua (II) Vața de jos, protopopiatul Hălmagiu.

Venite:

1. Salarul dela Stat.
2. Stolele și birul legal.
3. Ajutor lunar dela Consiliul Eparhial.

III.

Se publică concurs din oficiu, cu termen de 15 zile, pentru îndeplinirea prin alegere a parohiei de clasa doua (II) Susani, protopopiatul Buteni.

Venite:

1. Sesiunea parohială 32 jug.
2. Stolele și birul legal.
3. Salarul dela Stat.

Reflectanții pentru parohia Susani se vor prezenta în sfânta biserică pentru a servi, cuvânta și a face cunoștința credincioșilor.

Cererile de concurs, însoțite de actele necesare, se vor înainta Consiliului Eparhial din Arad.

Preoții numiți respective ales, vor achita impozitele după beneficiul preoțesc din al lor.

Arad, la 12 Octombrie 1943.

† Andrei
Episcop.

Traian Cibian
cons., ref. eparhial.

Nr. 4125, 1943.

Pentru ocuparea postului de cântăreț bisericesc din parohia Măderat, protopopiatul Șiria, se publică concurs cu termen de 8 zile.

Venite:

1. Salarul dela Stat,
2. Pământ arător și fânaț 8 jug.
3. Venite stolare obișnuite.

Indatoriri:

1. Cel ales va înființa cor bisericesc bărbătesc și din elevii școlii primare.
2. Va conlucra la toate serviciile alături de preot.
3. Va plăti impozitele după beneficiul său.

Cererile de concurs, cu actele cerute de lege, se vor înainta Oficiului parohial din Măderat, iar reflectanții se vor prezenta în parohie să-și arate dexteritatea în cântare bisericescă și conducere de cor.

Consiliul parohial din Măderat.

S'a aprobat acest concurs în ședința Consiliului Eparhial dela 15 Octombrie 1943.

† Andrei
Episcop.

Prot. Caius Turicu
cons. ref. eparhial.